

VRIESCHE

COURANT.

D O N D E R D A G

D E N 10 N O V E M B E R .

T U R K T E N .

KONSTANTINOPOL den 24 September. „Mustapha Bairaktar speelt eene zeer groote rol. Het Ryk der Ottomannen, eertyds zo ontzagverwekkend, heeft alle de geestkracht van dien Minister van nooden, om niet in elkander te vallen. De jonge Sultan *Mahmoud* schynt weinig geschikt, om hetzelfde ten steun te verstreken; hebbende geene andere opvoeding genoten, dan die, welke hy heeft kunnen ontvangen in den nauwen omvang van het Serail. De getelkenis van dit Ryk zoude nog haghelyker zyn, zo het Gellacht, het welk sints 500 Jaaren regeerd, wierd uitgebluscht, gelyk zulks zeer mogelyk is; want *Mahmoud II.* is de laatste Spruit van den Stam der *Osmanlis*, sints den dood van zyn Neef *Selim*, en de gevangenschap van zyn ouditen Broeder *Mustapha*, die, volgens sommige geruchten, insgelyks dood zoude zyn. Er is echter een publiek Blad, het welk beweerd heeft, dat er nog een Broeder van *Selim* bestond, genaamd *Bey Shah*, die geboren is den 12 January 1766, ten minsten, dat men nog geene bewyzen van zynen dood had. Maar mischien heeft men willen spreken van eene Zuster van *Selim III.*, welke den naam Sultane *Bey Chan* draagt; want *Selim*, Zoon van den beroemden *Mustapha III.*, heeft nimmer Broeders gehad, maar wel Neeven, als *Mustapha IV.* en *Mahmoud II.*, Zoonen van *Abdul-Hamed*, zynen Oom, van Moeders zyde, die *Mustapha III.* is opgevolgd. — *Mustapha Bairaktar* bevindt zig in eenen zeer neteligen toestand, zyn geluksstar en de omstandigheden zullen beslissen, of hy zynen verkregen roem zal volhouden, dan of zyn luster slechts voorbygaande zyn zal.”

R U S L A N D .

PETERSBURG den 12 October. Zo men verneemt, zyn er van der Zweedsche zyde reeds vercheiden voorttellen gedaan, tot het sluiten van eenen stilstand van Wapenen, doch aan onzen kant, nog geene derzelve aangenomen. [NB. Zie lager onder DENEMARKEN.]

Het Amerikaansche Schip *Salem*, Capt. *Stedman*, het welk, zo bekend is, in Kopenhagen bevel ontving, naar Amerika terug te zeilen, docht zich echter de Oostzee in begaf, is nu hier gearriveerd. Op het berigt van den Deensche Minister, is hetzelfde, als verdacht, onder opzigt gesteld.

Z. M. den Keizer word hier binnen 14 dagen, terug verwacht. Onze Hof-Courant bevat weder nadere berichten uit Finland, waar uit blykt: „Dat het Russisch Hoofdkwartier aldaar, den 17 September l. l., van Gamle (Oud) naar Ny (Nieuw) Karleby verplaatst en vervolgens den 18 in Waza aangekomen is. Den 16 September ontving men van den Generaal-Luitenant, Vorst *Bagration*, het narigt, dat den Vyand met 6000 Man gereguleerde Troepen, van welken het grootst gedeelte uit Gardes en de overigen uit Militie bestond, onder het commando van den Generaal-Adjutant *Boze*, by Helsing geland was. Den 15 vielen zy 2 onzer Regimenten aan, en dwongen dezelve terug te trekken, doch den 16 kwam den Vorst *Bagration* met eenige versterking aldaar aan, sloeg den Vyand 20 uren ver terug, en vervolgde den Vyand zo hevig en zo lang, (offchoon deze ook het geheele Dorp Helsing, nevens veele andere Gebouwen in brand gestoken bad,) tot hy zich weder in zyne Vaartuigen moest inschepen. By welk gevecht den Vyand schriklyk veel heeft moeten lyden. Behalven zyne veele doden en gekwetten hebben wy daar by 15 Staf- en Opper-Officers en 300 man Zweeden Krygsgevangen, nevens 4 Veldstukken, 22 Kruidwagens met een groote menigte Ammunitie, enz., buit gemaakt. Het overige der Vyandlyke Troepen, was met veel moeite op hunne Vaartuigen kunnen ontkomen. — Wy telden aan onze kant, by die keete gevechten, zo aan gekwetten als gedoden, 20 Staf- en andere Officers, nevens 300 Gemeenen.

De Vorst Generaal-Adjutant *Dolgorouckow*, van dag tot dag aanhoudend voorwaards rukkende, heeft op den 16 September *Kastawez* bezet, en ook dien zelve dag nog *Janowirra*, alwaar ons een Zee-arm van 120 Klafsters breedte van den Vyand afscheidde. Hier beval gemelde Vorst oogenblyklyk groote Boten in 't water te brengen en bemande dezelve met zyne beste Scherpschutters. Hy beval eenige Huizen om verre te halen, liet, in weinig oogenblikken tyds van dezelve eenige houten Vloten maken, en daar mede zyne Troepen, in het gezigt des Vyands overzetten, na dat hy aan den Oever, op goede uitgezogte plaatsen, Batteryen had laten opherpen; de Cavallery ging zwemmende het water over, en op deze wyze was in weinig tyds zyn gantsche Avandgarde overgebracht; en daar het nu den Vyand niet mooglyk was, zich tegens deze spoedige overtocht te verdedigen, wierd *Rifolorando*, door de onzen in bezit genomen. Het Corps van den Generaal *Tutschkow*, was naar *Taiwola* overgestoken en had zich aldaar verenigd, met het Detachment van den Generaal-Adjutant Vorst *Dolgorouckow*, door wiens snelle bewegingen alleen deze vereniging tot stand gebracht was, en door welken als nu het geheele Corps tot de ter uitvoerbrenning van het Hoofdplan der Operatien, zal kunnen medewerken.”

I T A L I E N .

ROMEN den 15 October. Z. M. de Fransche Keizer, aan den Generaal *Mollis*, Fransch Commandant in deze Stad, een blyk van voldoening voor deszelfs diensten willende geven, heeft hem den rang van Groot-Officier van het Legioen van Eer geschonken.

Eene Schildery door den Heer *Lethière*, Directeur der Fransch Keizerlyke Academie vervaardigd, wekt hier de levendigste nieuwsgierigheid. De voorstelling behelst eene dier zonderlinge daden, welke de Italiaansche Veldtogten hebben gekenschetst. In het midden ziet men den Prins *Murat* (thans Koning van Napels) te Paard, en de Armée commandeerende; op den voorgrond den Marschalk *Lannes*, die met de hand een brandend Lont afweerd, waarmede een Oostenryksch Kanonnier op het punt staat een stuk Geschut aan te steken. Van een anderen kant, dringt de Generaal *Bertrand* den Oostenrykschen Generaal aan, om zich over te geven. Intusschen trekt de Fransche Armée de Brug over, en vernield de Lonten, die naast Kruidtonnen lagen, met oogmerk, om de Brug, met allen die er op waren, in de lucht te doen springen. De grootte van dit schoon Stuk is van tien en zestien Fransche Voeten. Men bewonderd de verdeling der groepen, de nauwkeurigheid der tekening, en de uitdrukking, door den Schilder aan het gelaat van alle zyne Perzonen gegeven. Men wil, dat dit Schildery naar Parys gezonden, en ter vertoning aan het algemeen zal worden bloot gesteld.

D E N E M A R K E N .

KOPPENHAGEN den 25 October. Onze Staats-Courant van heden, bevat het volgende:

„ Een Bulletin, van Zweeden hier ontvangen, gedagtekend uit het Hoofdkwartier van den Koning van Zweeden, in *Predekershof Lenland*, den 12 October 1808, bevat de Conventie omtrent eene WAPENSTILSTAND, welke den 17de (29ste) September, tusfschen de Russische en Zweedsche Arméeën, in het Noordlyke Finland, gesloten geworden zou zyn. De echtheid hier Conventie, intusschen, behoeft nog nadere bevestiging. Derselver inhoud, was als volgt:

„ Et zal een onbepaalden stilstand van Wapenen plaats hebben, tusfschen de Russische Troepen, welke gedeeltelyk langs de vloed *Gamle-Carleby*, deels by *Cuopio* staan, en tusfschen de Zweedsche Armée onder bevel van den Veldmarschalk Graaf *Klingspor*. Dezelve neemt een aanvang, zodra men dien ondertekend heeft en zal blyven voortduren tot 8 dagen na dat men dezelve wederzyds heeft opgezegd. Nog van de eene noch van de andere zyde, zal men zich van deze Wapenstilstand mogen bedienen, om de daar onder begrepene Troepen naar andere punten te zenden, alwaar zy, zo lang denzelven duurt, zouden kunnen aegeren of dienst doen. De Russische Troepen, welken in het Gouvernement van Waza staan, behouden hunne positie by *Gamle-Carleby*, de Zweeden even zo hunne positie by *Himango*, dezer zullen hunne Voorposten niet verder vooruit mogen zenden, als tot by *Kannus* en de Kerk *Slykannus*, tot See-lyste en van daar weer, in een gelyke Linie tot by Kerk *Idensalmi*; en daar er dus eene Neutrale strek zyn kan tusfschen beide de Arméeën, zo zullen de Russische Troepen hunne Voorposten derwyze uitzetten, dat dezelve niet aan de andere zyde des Bachs, te staan komen, welke in de Juntula valt.

„ By *Cuopio* zullen de Zweedsche Troepen zulk eene Positie nemen dat de Kerk *Idensalmi* neutraal blyft. De Russische Troepen bezetten voorts de passagie, Zuidoostlyk van hen afleggende en de Zweeden die, ten Noord-Westen van gemelde Kerk liggende. Daar waar verders de Russische Troepen, aan de een of andere kant, voor de aankomst dezer order verder als tot de Kerk *Idensalmi* mogten zyn voortgerukt, zullen zy tot in de hier bepaalde posities moeten terug trekken. De Krygsgevangenen zullen wederzydsch, man voor man, en rang tegens rang, uitgewisseld worden.”

Hoofdkwartier LOCHTO, den 17 (29ste) September 1808.

M. KLINGSPOR, Veldmarschalk.

SUCHELEN, Generaal en Chef, Kwartiermeester.

Graaf K A M E N S K Y, Generaal Luitenant.

Onder onze voornamde Kooplieden, is eene Intekening geopend voor een som Bankgeld, welken aan Z. M. den Koning, als een Geldleening zal worden aangeboden. Er zyn bereids voor 18 Tonnen Gouds ingetekend; een eenig Huis van Negotie heeft getekend voor 250,000 Mk. Banco.

De Slagers alhier, hebben met verlof der Regeering, Paardenvleesch, voor 3 Schell. per pond, ten verkoop aangeboden.

Om intusschen verzekerd te zyn, dat door de Slagers, alleenlyk het Vleesch van gezonde Paarden verkogt worde, zo is bevolen, dat de Paarden die geflagt zullen worden, vooraf in het Koninglyke Veteraanen School bezigtigd en als dan aan alle de 4 hoeven, met een merkteken gebrand zullen worden. Deze hoeven moeten by den verkoop van elk vierendeel van een Paard, aan dezelve vast zitten. Werd er Paardenvleesch ingezouten, zo zal een Beesten-Doctor, daarby tegenwoordig moeten zyn, en op de tonnen, waarin het vleesch gelegd is, zal, nevens den naam van den Slager en des Doctors, ook het merkteken: gezond Paardenvleesch, gebrand moeten worden.

Zo men verneemt, werd alles op Spröge, door de Vyanden ingescheept.

Het met onze *Roeivlotille*, in gevegt geweest zynde Engelse Linieschip *Afrika*, heeft 2 masten verloren, ook het Galjoen en de Boegspriet waren weggeschoten. Het onder deszelfs bedekking uit de Oostzee gekomene Convooi is, cirka 150 Schepen sterk, de Sond gepasseerd. De in dat gevegt gesneuvelde Deenen, zyn eergisteren, te Dragoe, ter aarde beisteld geworden. De Officieren en alle de Manschappen der Kanonneerboten, volgden hen naar het graf. Onze *Roeivlotille* heeft in het gevegt, 89 Brandgranaten verfchoten.

Een Parlementair heeft den 20ste, van Helsingborg een aanzienlyken Zweed, (men meend den Graaf *von Rosen*,) herwaards overgebracht. Hy begaf zig naar den Commandant in Elfenour.

De Russische Kamerheer van *Alopeus*, is den 20 dezer, naar *Gisfeld*, tot den Koning afgereist, om Z. M. de St. Andreas Order overtebrengen.

D U I T S C H L A N D EN BYGELEGENE L A N D E N .

BERLIN den 29 October. Eergister avond kwam Z. Exc. de Marschalk *Davoust* Hertog van *Auerstadt*, van *Breslau* hieraan, en stapte in het Fransche Gouvernements Huis af.

Men ziet hier thans publiek den volgenden Brief van den Heer *Gerlach*, Pruisisch President der *Keurmarkische Krygs- en Domein-Kamer*, aan het Collegie onder zyne ordres:

„ Ik maak hier mede voorlopig, naar aanleiding eener ontvangen Misfive van het Koninglyk Cabinets-Ministerie, aan de Koninglyke Kamer bekend, dat de hinderpalen der ontruiming, en van de teruggave van het Beistuur aan de Gezagvoerders van onze zyde, door eene Conventie zyn opgeheven, welke den 8 der vorige Maand te Parys gesloten, en den 8 dezer te *Ertart* geratificeerd is.

„ Volgens den inhoud derzelve worden 1.) de inkomsten van alle Provintien sints den 8 September dezes Jaars voor 's Konings Rekening geheven, en er zal daerover te behooryker tyd liquidatie en afrekening geschieden. 2.) De ontruiming heeft plaats, zodra de Papiercn, uitgevaardigd om de Contributie in orde te brengen, aan den Keizerlyken Intendant *Daru* zyn ter hand gesteld. Men heeft dien Termyn op den 15 November, uiterlyk, bepaald, doch het lydt geen twyfel, of dezelve zal verkort worden. 3.) De Administratie wordt ons terug gegeven, zodra de Fransche Troepen het Land ontruimd hebben.”

BERLIN den 22 October 1808.

(was get.)

G E R L A C H .

Van Koningsbergen wordt in dato 12 dezer, het volgende gemeld: „ De Regeering houdt zich onvermoed bezig met de verouderde Vormen te verbrekken, en daarvoor eene vryere werkzaamheid ten voorschyn te brengen. De nieuwe schikkingen getuigen van derzelve krachtigen geest, die, alle boeien afschuddende, de nieuwe denkbeelden aanneemt, welke met de vorderingen van den geest ten voorschyn kwamen, en elke stap rechtvaardigd de hoop, welke den Vaderlander bezielde. Ook de aard der Militaire Opschryving, die door den yzeren arm der tydsomstandigheden moest worden ingevoerd, zal toch, door de zachte behandeling, welke de Wet voorschryft, de jonge Lieden aanmoedigen, om voor eene korte poos hunne krachten aan het Vaderland toetewyden. Thans reeds wordt het Exerceeren op de nieuwe manier een Volksfeest. In onze omstreken woont alles met veel belangstelling die Wapenoefeningen by; vooral worden de Schyven, naar welke geschoten wordt, onder een luid vreugdegejuich naar de bepaalde plaats gebracht, alwaar dan de nauwlyks volwasen Jeugd, als toekykers, niets meer bejammerd, dan dat zy aan die oefening nog geen deel kan nemen.

„ Vercheiden Menschevrienden hebben zich verbonden, om ook in deze Stad *Rumfordsche Soep* te doen koken. Mogt hun zulks gelukken! Ten minsten is het vooral door de jongste gebeurtenissen, die wy zeer drukkend gevoeld hebben, en waar door het getal der Armen aanzienlyk vermeerderd is, eene behoefte geworden.”

FRANKFORT den 30 October. Volgens eenige berigten is het Leger-Corps van den Marschalk *Davoust* bezig met den afmarch, en zou met den 25 dezer Silefien ontruimd hebben. Men meend dat de doormarsch van Fransche Troepen door deze Stad met de volgende maand beginnen en tot den 15 of 20 derzelve duuren zal. Men vindt Lieden in deze Stad, welke derzelve gezamenlyke Inkwartierings-briefjes nog bewaard hebben van den tyd des Generaals *Custine* af. En op grond van dezelve heeft men de volgende gewigtige berekening gemaakt: Men heeft namelyk, berekend, dat één Persoon, wiens aandeel by den eenvoudigen staat van Inkwartiering twee Man bedraagt, sedert deze 16 Jaaren 2500 Man 2500 dagen lang bekostigde. Zo men nu voor deze Stad rekend 4000 Huizen, elk op 2 Man, (daar onder zyn er die 16, 20, en meerder bekomen) dan komt de ontzachlyke Som van 10 Millioenen Menschen ten voorschyn, welker bekostiging, naar eene gemiddelde berekening, van den eersten Veldmarschalk, Cavalleristen, Trein-Knechts, enz., gerekend op een Kroon daalder daags, aan de Stad komt te staan op 27 en 1 halve Millioen *Florynen*, zonder daar onder nog Contributien, Requistien, enz., te begrypen.

HAMBURG den 1 November. De doormarsch der Spanjaarden, die zich naar Frankryk begeven, schynt bykans geëindigd. Men rekent, dat zedert een Maand 7 à 8000 Spanjaarden, en byna 3000 Paarden door deze Stad getrokken zyn. Eenige Officieren, die zich nog te *Altona* bevinden, en 400 Zieken, in het Hospitaal, zyn de laatsten, die vertrekken.

H O L L A N D .

AMSTERDAM den 6 November. Het Waaggebouw op den Dam, is thans geheel weggebroken, hoezeer de steenen nog niet allen zyn afgehaald. Aanmerkelyk is de ruimte en het vrye uitzigt, daar doof voor het Paleis en alle de Huizen op den Dam, gewonnen. Ook gister is het Balcon voor het Koninglyk Paleis, het eerst te zien geweest, daar de Stellage, voor hetzelfde geplaatst, in den nacht tusfschen Vrydag en Zaterdag, is weggenomen. Men mag dit met mede als een groote verbetering aanzien, welke echter zodanig met de geheele inrigting van de Voorgevel is overgebracht, dat men daarin geene aanslotslykheid aantref, maar, integendeel, ieder, die

